

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

PS.VI.431.13.2013

17 września 2013 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Punkt Kancelaryjny i Obsługi Klienta	
wysł. dnia	19 WRZ. 2013
L.dz.	zał. ....
Podpis	

Pan Henryk Konieczny
Wójt Gminy Fałków
ul. Zamkowa 1a
26-260 Fałków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 22 lipca 2013 roku przeprowadził kontrolę kompleksową w Urzędzie Gminy Fałków. Przedmiotem kontroli był sposób realizacji przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Ustalenia kontroli zostały zawarte w podpisanym przez Pana w dniu 2 września 2013 r. protokole.

W toku kontroli ustalono, iż Rada Gminy Fałków Uchwałą Nr VII/51/2011 z dnia 21 czerwca 2011 roku przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015. W okresie kontroli Program był realizowany w znikomym stopniu – spośród zaplanowanych w nim działań realizowano częściowo jedynie te, które dotyczyły zespołu interdyscyplinarnego. Program nie określa trybu i metod identyfikacji rodzin szczególnie zagrożonych przemocą w rodzinie, co w zasadzie wyklucza realizację przyjętego w nowych rozwiązaniach prawnych założenia, dotyczącego rozwoju profilaktyki, jako skutecznej formy pomocy w sytuacjach, gdy w rodzinie nie występuje jeszcze zjawisko przemocy, ale może być tym zjawiskiem zagrożona. Nie zawiera również wskaźników stopnia osiągnięcia przyjętych celów, co w praktyce uniemożliwia skuteczną

koordynację realizacji programu. Program posiada bardzo ogólny harmonogram, opracowany na lata 2011-2015, co uniemożliwia dokonanie oceny stopnia jego realizacji.

Ponadto w okresie kontroli zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie było realizowane. Gmina nie określiła trybu i metod identyfikacji rodzin szczególnie zagrożonych przemocą, co w zasadzie wyklucza realizację działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców z tych rodzin.

Gmina Fałków nie dysponuje ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, jak również nie opracowała procedur umieszczania osób dotkniętych przemocą w ośrodkach wsparcia. Kontrola wybranych przez zespół inspektorów spraw wykazała, iż Zespół Interdyscyplinarny nie podejmował w stosunku do ofiar przemocy w rodzinie, w tym również dzieci, żadnych działań zmierzających do odizolowania od sprawców i zapewnienia bezpieczeństwa poprzez umieszczenie w ośrodku wsparcia. Żadnej z osób dotkniętych przemocą w rodzinie Zespół nie poinformował o możliwości uzyskania schronienia w tego typu placówce, co stanowi zaniechanie przez Zespół obowiązku, o którym mowa w art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy. Po analizie sprawy: KPR-2615/11, wszczętej w 2011, a zakończonej w 2013 roku, zespół kontrolny stwierdził, iż w stosunku do matki oraz dwóch małoletnich córek Gmina Fałków zaniechała realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, narażając tym samym w/w osoby na dalsze cierpienie i utratę zdrowia.

Zapis w § 3.2 przyjętej w dniu 21 czerwca 2011 roku przez Radę Gminy Fałków uchwały Nr VII/50/2011 *w sprawie uchwalenia regulaminu określającego tryb, sposób powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania* jest niezgodny z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Skład Zespołu powołanego na mocy Zarządzenia Nr 31/2011 Wójta Gminy Fałków z dnia 31 sierpnia 2011 jest niezgodny z ustawą – nie uwzględnia on przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy w myśl art. 9a ust.3 również powinni znaleźć się w zespole. W dokumentacji Zespołu brak jest dowodów na to, iż organ wykonawczy gminy poszukiwał organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, których przedstawiciele mogliby zostać włączeni do pracy w zespole.

Zapis dot. częstotliwości zwoływania posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego, o którym mowa w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie jest respektowany. W okresie kontrolowanym Zespół Interdyscyplinarny spotkał się zaledwie jeden raz, na pierwszym posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2011 r. Stanowi to rażące zaniedbanie realizacji ustawowego obowiązku.

Ponadto do dnia kontroli reprezentująca w Zespole oświatę Pani Lidia Konieczna nie podpisała oświadczenia o zachowaniu poufności, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Stanowi to naruszenie ustawowego obowiązku.

Wielokrotnie powoływany do grup roboczych i obecny na licznych posiedzeniach członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Fałkowie, pomimo omawiania problemu nadużywania alkoholu przez sprawców przemocy – nie zaplanował i nie realizował żadnych działań w ramach swych kompetencji. Stanowi to zaniechanie obowiązku, o którym mowa w 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W jednym spośród ośmiu skontrolowanych Przypadków nie realizowano procedury z uwagi na brak zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Wymaganie zgody osób ze

środowisk dotkniętych przemocą na podjęcie przez zespół działań oraz przetwarzanie ich danych osobowych jest sprzeczne z zapisami ustawy. Zgodnie z art. 9d. ust. 1. *podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.*

W spotkaniach grup roboczych uczestniczy stale jedynie część powołanych w ich skład osób. Nieobecne, a powołane formalnie przez Przewodniczącego osoby zastępują inni członkowie Zespołu. Taki sposób działania powoduje, że skład grupy roboczej dla danej rodziny za każdym razem jest inny, incydentalny, nie dostosowany do potrzeb danej rodziny, co z kolei może wpływać na jakość opracowanego planu pomocy, ograniczającego się głównie do monitorowania sytuacji rodziny w kontekście istniejącej przemocy, podczas gdy działania w nim ujęte powinny prowadzić do ochrony i terapii ofiar oraz udzielania realnej, interdyscyplinarnej pomocy ukierunkowanej na zaprzestanie stosowania przemocy przez sprawcę.

W stosunku do nieobecnych na wyznaczonym posiedzeniu członków grupy roboczej, w tym wielokrotnie nieobecnego a formalnie włączonego do grupy roboczej A. Jakubowskiego (Sąd Rejonowy w Końskich), przewodniczący zespołu nie wyciągał jakichkolwiek konsekwencji. W dokumentacji brak jest usprawiedliwień nieobecności członków, jak również formalnych dowodów na podejmowanie przez przewodniczącą działań zapobiegawczych.

Analiza dokumentacji w sprawie KPR-2615/11 wykazała, iż przedstawiciele służb i instytucji włączeni do pracy na rzecz rodziny dotkniętej przemocą dopuścili się rażących zaniedbań ustawowych obowiązków i naruszeń przepisów a zespół nie zapewnił realizacji obowiązku o którym mowa w § 10. 1-2 Rozporządzenia RM z dnia 13 września 2011 roku. *Wszystkie działania są dokumentowane. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.*

W sprawach KPR-2615/11, KPR-DO-517/1/205/12, naruszono przepis § 17.2 Rozporządzenia RM z dnia 13 września 2011 roku – wyznaczano ten sam termin posiedzenia grupy roboczej dla sprawcy i ofiary. Taka organizacja spotkań grupy roboczej z udziałem członków rodzin z problemem przemocy w świetle prawa jest niedopuszczalna i naraża osoby dotknięte przemocą na dodatkowe niebezpieczeństwo ze strony sprawcy przemocy.

Żadna ze skontrolowanych spraw nie była prowadzona zgodnie z przedmiotowym Rozporządzeniem, a zakończenie części z nich następowało w sposób niezgodny z § 18 w/w aktu.

Wobec powyższego – stosownie do § 19 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) – wydaję następujące zalecenia:

1. Do końca bieżącego roku podjąć działania, które pomimo ujęcia ich w harmonogramie Programu do dnia kontroli nie były realizowane. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji działań programowych w bieżącym roku należy przekazać do tut. Wydziału na początku 2014 roku. Ponadto należy zmodyfikować harmonogram Gminnego Programu w sposób umożliwiający wskazanie konkretnych terminów realizacji zaplanowanych w nim działań – w ujęciu kwartalnym lub miesięcznym, jak również określić wskaźniki służące ocenie stopnia realizacji poszczególnych celów Programu.
2. Opracować narzędzia diagnostyczne i przeprowadzić analizę pozwalającą zidentyfikować rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy. Ponadto, w stosunku do wyłonionej w wyniku

sporządzonej w/w analizie grupy rodziców należy zaplanować i realizować działania edukacyjne służące wzmocnieniu ich opiekuńczo-wychowawczych kompetencji. Powyższe powinno stanowić integralny element Gminnego Programu.

3. Zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez utworzenie na terenie Gminy w/w placówki w sposób samodzielny lub na podstawie porozumienia podpisanego z gminą ościenną. Powyższe działanie pozwoli na stworzenie warunków umożliwiających uzyskanie schronienia (często długotrwałego) i profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Gminy lub w bezpośrednim jej sąsiedztwie, pozwalających jednocześnie na normalne funkcjonowanie w/w osób w środowisku.
4. Znieść niezgodny z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapis w § 3.2 przyjętej w dniu 21 czerwca 2011 roku przez Radę Gminy Falków uchwały Nr VII/50/2011 w sprawie uchwalenia regulaminu określającego tryb, sposób powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.
5. Podjąć działania mające na celu uzupełnienie składu zespołu interdyscyplinarnego o przedstawicieli organizacji pozarządowych statutowo realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zapewnić organizację posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
7. Zobowiązać reprezentującą w Zespole oświatę Panią Lidę Konieczną do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, polegającego na podpisaniu oświadczenia o zachowaniu poufności danych.
8. Zapewnić realizację ustawowych zadań przez członków zespołu i grup roboczych, o których mowa w art. 9b ust. 1-3 ustawy. W przypadku uporczywego uchylania się przez członków grup roboczych lub zespołu interdyscyplinarnego od realizacji zadań należy każdorazowo informować o tym fakcie bezpośrednich zwierzchników tych osób, a ostatecznie podjąć kroki zmierzające do zastąpienia niekompetentnych członków, osobami które w sposób odpowiedzialny i efektywny będą realizować powierzone obowiązki.
9. Realizować procedurę Niebieskie Karty bez względu na wolę osób z rodzin dotkniętych przemocą. Zgodnie z art. 9d. ust. 1 *Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.* Ponadto w myśl art. 9c. ust. 1 *Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 2 i 3, mogą przetwarzać dane osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, dotyczące: stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, bez zgody i wiedzy osób, których dane te dotyczą.*
10. Powoływać grupy robocze w składzie dostosowanym do struktury, potrzeb rodziny jak również specyfiki przemocy w niej występującej oraz zapewnić warunki rzeczywistej i skutecznej realizacji przez członków grupy kompleksowego planu pomocy na rzecz osoby dotkniętej przemocą uwzględniającego ochronę i terapię ofiar oraz interdyscyplinarną pomoc ukierunkowaną na zaprzestanie stosowania przemocy przez sprawcę.
11. Zapewnić odrębne terminy organizacji spotkań grup roboczych z udziałem osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz sprawców.

12. Prowadzić i kończyć procedurę Niebieskie Karty z zachowaniem standardów, o których mowa w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w szczególności: zapewnić realizację działań, o których mowa w § 10. 1-2 Rozporządzenia, tj.: dokumentowania wszystkich działań oraz przekazywania dokumentów organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Zgodnie z art. 128 ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., Nr 0, poz. 182 z późn. zm.) Kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń Kierownik jednostki podlegającej kontroli powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

Z up. Wojewody Świętokrzyskiego

mgr Renata Myrawska
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

Jus

Corliper